

DOM

afsagt den 13. november 2019 af Vestre Landsrets 2. afdeling (dommerne Bjerg Hansen, Henrik Twilhøj og Lise Bitsch (kst.) med domsmænd) i ankesag

V.L. S-1323-19

Anklagemyndigheden

mod

T1

(advokat Charles Lindberg, Svenstrup J)

og

T2

født april 1956

(advokat Charles Lindberg, Svenstrup J)

Retten i Aalborg har den 12. juni 2019 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 11-6109/2018).

Påstande

De tiltalte har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har for så vidt angår begge de tiltalte påstået skærpeelse, herunder således at de tiltalte hver især idømmes en bøde.

Supplerende oplysninger

Tiltalte T2 er tillige tidligere straffet ved domme af 27. februar 2019 og 10. maj 2019 med bøder på 1.000 kr. og 4.000 kr.

Tiltalte T1 er tillige tidligere straffet ved domme af 25. juni 2018, 27. juli 2018 og 25. marts 2019 med bøder på 15.000 kr., 47.000 kr. og 5.000 kr.

Ingen af bøderne vedrørte overtrædelser af dyreværnsloven.

Forklaringer

Tiltalte og vidnerne embedsdyrlæge V1 og embedsdyrlæge V2 har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte T2 har supplerende forklaret om forhold 1 og 1a, at de 33 kreaturer ikke kunne gå uden læ på det omhandlede areal, men han har et andet areal, hvor kreaturerne godt kunne gå. Kreaturerne ville imidlertid ikke gå op på det andet areal. Efter han havde fået påbud om at flytte kreaturerne, måtte han drive dyrene væk fra arealet. De to magre kreaturer gik i en flok, og han tager normalt hele flokken samlet ind. De fotos, som han har fremlagt, er ikke optaget i forbindelse med kontrolbesøget, men dagen før mødet i byretten. De to kreaturer ud af de i alt 33, der var under middel huld, var ikke for magre.

Om forhold 2 og 2 a har tiltalte supplerende forklaret, at han ikke havde fået muget ud, fordi dækkene på hans traktor var i stykker. Lige forud for kontrolbesøget havde han haft en vandskade, så der var løbet store mængder vand ind i stalden. Han havde forud for kontrolbesøget haft problemer med sit foder, og det er nok årsagen til, at nogle af køerne var magre.

Tiltalte har om forhold 4 og 4 a supplerende forklaret, at problemstillingen sandsynligvis er den samme som i forhold 1. Kreaturerne vil ikke gå op til de tørre parceller, hvor han havde lagt dybstrøelse.

Han mødte ikke i retten i forbindelse med de tidligere udeblivelsesdomme på grund af alvorlig sygdom i familien.

Embedsdyrlæge V1 har supplerende forklaret om forhold 1, at kreaturer, der er i for dårligt huld, ikke er egnet til at gå ude om vinteren. De skal gå i en stald. Under besigtigelsen udpegede T2 de områder, som kreaturerne kunne gå på, og der var ingen steder, hvor dyrene kunne få læ. T2 udpegede heller ikke områder for dem, som han anså for forsvarlige.

Om forhold 2 og 2 a har vidnet forklaret, at der var mere end 40 kreaturer i boksene. Forholdene var ikke i orden i nogen af boksene, men nogen bokse var bedre end andre.

Det fremgår af fotografierne, ekstrakten side 100, at kreaturerne står og æder af en halm-balle, men det er ikke halm, som udgør et liggeareal for alle dyr. Der var ingen steder i stalden, hvor liggeunderlagt var tørt, men der var enkelte steder spor efter strøelse.

Embedsdyrlæge V2 har supplerende forklaret om forhold 4, at de udegående kreaturer gik på to separate marker. Et areal ved åen og et nord for åen. Ingen af kreaturerne havde adgang til et læskur eller andre former for læ.

I flokken nord for åen var der to dyr, der var under middel huld. Flokken kan ses på fotografiet, ekstrakten side 127. De to dyr var ikke egnet til at gå ude på en kold dag. Resten af flokken var i middel huld.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, herunder forklaringerne fra embedsdyrlægerne V1 og V2, at de tiltalte er fundet skyldige i samtlige forhold som sket, jf. herved for interessentskabets vedkommende dyreværnslovens § 28, stk. 11, jf. straffelovens § 26, stk. 1. Det bemærkes, at det fremgår af præmisserne i byrettens dom, at de tiltalte også i forhold 2 er fundet skyldige i overensstemmelse med tiltalen, og at det ved dommen således er fundet bevist, at en tyr, der gik i stalden, var i for dårlig huld/mager. Bevisresultat for så vidt angår tyren støttes klart af foto nr. 9, ekstrakten side 102.

Straffene skal for begge de tiltalte fastsættes som en tillægsstraf, jf. straffelovens § 89.

Der er ikke grundlag for at fastsættes én samlet solidarisk bøde for de tiltalte. Der skal derfor fastsættes en bøde for hver af de tiltalte.

Tiltalte T2 er en ud af to interessenter i tiltalte T1
Han hæfter derfor solidarisk for interessentskabets bøde, og landsretten finder, at der bør tages hensyn hertil ved fastsættelsen af bøderne.

Navnlig under hensyn til de tiltaltes tidligere straffe for uforsvarlig behandling af kreaturer, og at de tiltalte nu er fundet skyldig i 3 lignende overtrædelser af dyreværnsloven, kan bøden herefter passende udmåles til 20.000 kr. for så vidt angår T2 og til 40.000 kr. for så vidt angår T1. Forvandlingsstraffen for T2 er fængsel i 14 dage.

Det tiltrædes med samme begrundelse, som byretten har anført, at T2 er frakendt retten til at eje, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med produktionsdyr i et tidsrum af 2 år. Rettighedsfrakendelsen skal regnes fra den 1. februar 2020. Der er herved taget hensyn til, at T2, der er daglig leder for og medejer af interessentskabet, får et passende tidsrum til at indrette sig på rettighedsfrakendelsen.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med de ændringer, at bøden for T2 fastsættes til 20.000 kr., at bøden for T1 fastsættes til 40.000 kr., og at rettighedsfrakendelsen regnes fra den 1. februar 2020.

Forvandlingsstraffen for T2's bøde er fængsel i 14 dage.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Bjerg Hansen

Henrik Twilhøj

Lise Bitsch

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 15. november 2019

Liselotte Støckler

retssekretær



Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 12. juni 2019

Rettens nr. 11-6109/2018

Politiets nr. 5100-89110-00093-17

Anklagemyndigheden

mod

T1

cvr-nummer og

T2

født den april 1956

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 28. juni 2018 og tillægsanklageskrift nr. 1 er modtaget den 10. maj 2019.

T2 og T1 er tiltalt for overtrædelse af

Tiltalte T1;
1.

dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9 og stk. 11, jf. §§ 1 og 2 og 3, stk. 1, ved den 13. december 2017 og i tiden forud herfor på adressen pr. i forbindelse med udøvelse af erhverv, at have behandlet 33 kreaturer uforsvarligt og undladt at behandle dem omsorgsfuldt og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe, samt undladt at sikre at rum eller arealer, hvor dyr holdes, var indrettet således dyrenes behov blev tilgodeset, idet 33 kreaturer gik på en mark uden mulighed for at søge ly, læ eller finde tørt leje, ligesom en ko havde en forvokset klov på venstre bagben. Kloven var ca. 25 cm. for lang samt proptrækkerformet. Endvidere var 2 af kreaturerne for magre til at gå ude i vinterperioden.

Tiltalte T2 ;

1a.

dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9, jf. §§ 1 og 2 og 3, stk. 1,

ved den 13. december 2017 og i tiden forud herfor som daglig leder/landmand for interessentskabet på adressen , pr. , i forbindelse med udøvelse af erhverv, at have behandlet 33 kreaturer uforsvarligt og undladt at behandle dem omsorgsfuldt og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe, samt undladt at sikre at rum eller arealer, hvor dyr holdes, var indrettet således dyrenes behov blev tilgodeset, idet 33 kreaturer gik på en mark uden mulighed for at søge ly, læ eller finde tørt leje, ligesom en ko havde en forvokset klov på venstre bagben. Kloven var ca. 25 cm. for lang samt proptrækkerformet. Endvidere var 2 af kreaturerne for magre til at gå ude i vinterperioden.

Tiltalte T2 ;

2.

dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9, jf. §§ 1, 2 og 3, stk. 1, ved den 20. marts 2018 og i tiden forud herfor på adressen , pr. , som daglig leder/landmand for interessentskabet, i forbindelse med udøvelse af erhverv, at have behandlet ca. 50 kreaturer uforsvarligt og undladt at behandle dem omsorgsfuldt og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe, samt undladt at sikre at rum eller arealer, hvor dyr holdes, var indrettet således dyrenes behov blev tilgodeset, idet ca. 40 kreaturerne gik i en stald, hvor der var et højt lag gødning og gylle, således dyrene ikke havde mulighed for at finde tørt leje, ligesom der i en af boksene var risiko for at dyrene kunne komme til skade, idet nogle spalter var vippet op. En tyr, der gik i stalden (øremærke) samt 10 udegående køer (herunder specielt nr. og), var i for dårlig huld/magre.

T1

2a.

dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9 og stk. 11, jf. §§ 1, 2 og 3, stk. 1, ved den 20. marts 2018 og i tiden forud herfor på adressen pr. , i forbindelse med udøvelse af erhverv, at have behandlet ca. 50 kreaturer uforsvarligt og undladt at behandle dem omsorgsfuldt og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe, samt undladt at sikre at rum eller arealer, hvor dyr holdes, var indrettet således dyrenes behov blev tilgodeset, idet ca. 40 kreaturerne gik i en stald, hvor der var et højt lag gødning og gylle, således dyrene ikke havde mulighed for at finde tørt leje, ligesom der i en af

boksene var risiko for at dyrene kunne komme til skade, idet nogle spalter var vippet op. En tyr, der gik i stalden (øremærke) samt 10 udegående køer (herunder specielt nr. og), var i for dårlig huld/magre.

Tiltalte T1

3.

dyreværnslovens § 28, stk. 4, nr. 1, jf. stk. 9, jf. stk. 11, jf. § 1 og § 2, ved den 23. september 2018 kl. 06.55 og i tiden forud herfor på ejendommen pr. som besætningsejer at være ansvarlig for, at 7 kreaturer ikke blev behandlet omsorgsfuldt, og ikke blev beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe, ligesom dyrene ikke blev huset, fodret, vandet og passet ynder hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, idet de 7 kreaturer ikke havde adgang til vand.

3 a

Tiltale T2 :

dyreværnslovens § 28, stk. 4, nr. 1, jf. stk. 9, jf. § 1 og § 2, ved den 23. september 2018 kl. 06.55 og i tiden forud herfor på ejendommen pr. som daglig leder/landmand for interessentskabet at have undladt at behandle 7 kreaturer omsorgsfuldt, og undladt at beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe, ligesom dyrene ikke blev huset, fodret, vandet og passet ynder hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, idet de 7 kreaturer ikke havde adgang til vand.

4.

Tiltale T1

dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9, jf. stk. 11, jf. §§ 1, 2 og 3, ved den 12. december 2018 kl. 09.30 og i tiden forud herfor på adresserne i og begge pr. som besætningsejer at være ansvarlig for, at i alt ca. 53 kreaturer ikke blev behandlet forsvarligt, idet 13 kreaturer, der gik en hal på ikke havde tørt leje at ligge på og ca. 40 kreaturer, der gik ude på arealer ved Å ikke kunne søge ly og læ, alt hvorved dyrene ikke blev behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, rum og arealer hvor dyrene holdes ikke

var indrettet således at dyrenes behov blev tilgodeset, ligesom de ikke blev beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

4a.

Tiltale T2 ;

dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9, jf. §§ 1, 2 og 3, ved den 12. december 2018 kl. 09.30 og i tiden forud herfor på adresserne i og begge pr. som daglig leder/landmand for interessentskabet at have behandlet i alt ca. 53 kreaturer uforsvarligt, idet 13 kreaturer, der gik en hal på ikke havde tørt leje at ligge på og ca. 40 kreaturer, der gik ude på arealer ved . Å ikke kunne søge ly og læ, alt hvorved dyrene ikke blev behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, rum og arealer hvor dyrene holdes ikke var indrettet således at dyrenes behov blev tilgodeset, ligesom de ikke blev beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Påstande

Anklagemyndigheden har efter sin endelige påstand påstået frifindelse ad forhold 3 og 3 a og domfældelse i overensstemmelse med tiltalen ad de øvrige forhold.

Anklageren har endvidere i medfør af dyreværnslovens § 29, stk. 1, 2. pkt., påstået T2 frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr for et af retten fastsat tidsrum.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af tiltalte T2 og af vidnerne politiassistent V3, embedsdyrlæge V1, dyrlæge V4 og embedsdyrlæge V2.

Forklaringerne er lydoptaget og gengives ikke i dommen.

Embedsdyrlæge V1 har den 15. december 2017 afgivet udtalelse om sine observationer i relation til sagens forhold 1 (bilag 1-4) og har i den forbindelse også udarbejdet fotomappe (bilag 1-5). T2 har ligeledes fremlagt en fotomappe (bilag 1-10). Dyrlæge V4 har ad forhold 2 af-

givet udtalelse om hvad der på kontrolbesøget den 20. marts 2018 blev konstateret (bilag 2-5) og har ligeledes udarbejdet fotomappe (bilag 2-6). Embedsdyrlæge V1 har den 1. maj 2018 afgivet udtalelse om sine observationer i relation til sagens forhold 2 (bilag 2-7) og har i den forbindelse også udarbejdet fotomappe (bilag 2-8). Embedsdyrlæge V2 V1 har den 18. december 2018 afgivet udtalelse om sine observationer i relation til sagens forhold 4 (bilag 4-3) og har i den forbindelse også udarbejdet fotomappe (bilag 4-4).

Der er under sagen fremlagt en fællesudtalelse om hold af dyr, der går ude hele døgnet i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr (bilag 1-11). Udtalelsen er dateret den 8. november 2012.

T2 er tidligere straffet:

- den 2. december 2013 med en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af dyreværnsloven
- den 11. juli 2017 med en bøde på 40.000 kr. for overtrædelse af dyreværnsloven (in solidum med interessentskabet).

T1 er yderligere tidligere straffet:

- den 17. august 2016 med en bøde på 30.000 kr. for overtrædelse af blandt andet dyreværnsloven.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret blandt andet, at han driver interessentskabet med sin far. Faderen er imidlertid dement og sidder på plejehjem.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Forhold 1 og 1a

Efter bevisførelsen, herunder embedsdyrlæge V1's erklæring af 15. december 2017 sammenholdt med hendes forklaring for retten, forklaringen afgivet af vidnet V3 og den fremlagte billeddokumentation, kan det lægges til grund, at 33 kreaturer i december måned gik på et areal, hvor der ikke var mulighed for at finde ly, læ, eller tørt leje. Det lægges herved til grund, at dyrene ikke havde adgang til læskur eller bygning. Ifølge udtalelsen af 8. november 2012 fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet vil kravet om læskur eller bygning kun kunne fraviges under helt særlige forudsætninger. Sådanne særlige forudsætninger forelå ikke på arealet, jf. herved de fremlagte fotos og V1's vurdering.

Det kan videre efter de afgivne forklaringer, herunder tiltaltes egen forklaring lægges til grund, at en ko havde en forvokset klov som beskrevet i anklageskriftet.

Det kan desuden efter V1's forklaring, hendes erklæring og de fremlagte fotos lægges til grund, at 2 af kreaturerne var for magre til at gå ude i

vinterperioden.

Såvel interessentskabet som T2 er som henholdsvis besætningsejer og daglig leder/landmand ansvarlig for de nævnte forhold, som kan betegnes som uforsvarlig behandling af dyr. Retten dømmer herved interessentskabet i overensstemmelse med tiltalen ad forhold 1 og T2 i overensstemmelse med tiltalen ad forhold 1a.

Forhold 2 og 2a

Efter bevisførelsen, herunder dyrlæge V4's erklæring af 11. april 2018 sammenholdt med hendes forklaring for retten, embedsdyrlæge V1's udtalelse af 1. maj 2018 sammenholdt med hendes forklaring for retten og den fremlagte billeddokumentation, kan det lægges til grund, at cirka 40 kreaturer gik i en stald, hvor der var et højt lag gødning og gylle, således at dyrene ikke havde mulighed for at finde tørt leje. Det kan videre lægges til grund, at yderligere cirka 10 dyr, som var for magre gik ude uden at have mulighed for at finde tørt leje. Det kan endelig lægges til grund, at nogle spalter i en af boksene var vipet op, hvorved der var risiko for at dyrene kunne komme til skade.

Såvel interessentskabet som T2 er som henholdsvis besætningsejer og daglig leder/landmand ansvarlig for de nævnte forhold, som kan betegnes som uforsvarlig behandling af dyr. Retten dømmer herved T2 i overensstemmelse med tiltalen ad forhold 2 og interessentskabet i overensstemmelse med tiltalen ad forhold 2a.

Forhold 3 og 3a

Anklagemyndigheden har efter sin endelige påstand påstået frifindelse i disse forhold. Retten frifinder herefter de tiltalte ad forhold 3 og 3a.

Forhold 4 og 4a

Efter bevisførelsen, herunder embedsdyrlæge V2's udtalelse af 18. december 2018 sammenholdt med hendes forklaring for retten og den fremlagte billeddokumentation, kan det lægges til grund, at 13 kreaturer gik i en hal, hvor de ikke havde tørt leje at ligge på og at cirka 40 kreaturer gik ude, hvor de ikke havde mulighed for at søge ly og læ.

Såvel interessentskabet som T2 er som henholdsvis besætningsejer og daglig leder/landmand ansvarlig for de nævnte forhold, som kan betegnes som uforsvarlig behandling af dyr. Retten dømmer herved interessentskabet i overensstemmelse med tiltalen ad forhold 4 og T2 i overensstemmelse med tiltalen ad forhold 4a.

Sanktionsfastsættelsen

Straffen fastsættes til en bøde på 60.000 kr., der efter omstændighederne skal betales in solidum af de to tiltalte.

For såvidt angår T2 fastsættes straffen efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9, jf. §§ 1 og 2 og 3 og for såvidt T1 efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 9, jf. stk. 11, jf. §§ 1, 2 og 3.

Retten har ved straffastsættelsen lagt vægt, at der er tale om uforsvarlig behandling af mange kreaturer i tre perioder i forbindelse med det drevne deltidsladbrug og at såvel T2 og interessentskabet tidligere er dømt for tilsvarende forhold begået på ejendommen. T2's forklaring om hvorfor de omhandlede forhold ikke var blevet bragt i orden, kan ikke tillægges betydning ved straffastsættelsen.

Efter det oplyste om T2's og interessentskabets tidligere domme for uforsvarlig behandling af dyr, sammenholdt med de forhold som denne sag drejer sig om, er der en nærliggende risiko for, at T2 i praksis ikke har forstået alvoren af de krav som dyreværnsloven stiller i forbindelse med dyrehold. Der er herved en nærliggende risiko for, at han ved fortsat dyrehold påny vil gøre sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr. Herefter tager retten i medfør af dyreværnslovens § 29, stk. 1, 2. pkt., anklagemyndighedens påstand om frakendelse af retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr til følge som nedenfor bestemt, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, 2. pkt. De foreliggende oplysninger om konsekvenserne af rettighedsfrakendelsen for T2 kan ikke føre til noget andet resultat.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T1 og tiltalte T2 skal in solidum betale en bøde på 60.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 20 dage.

T2 frakendes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr i et tidsrum af 2 år fra endelig dom.

De tiltalte skal in solidum betale sagens omkostninger.

Lars Krunderup
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETTEN I AALBORG, den 18. juni 2019

Inger Christiansen
kt.fm. tlf. 99688590